

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kurator sądowy (263501)

Specjaliści do spraw społecznych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kurator sądowy (263501)

Specjaliści do spraw społecznych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kurator sądowy (263501)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [194]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://www.flickr.com/photos/rosenfeldmedia/8462200830>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne.....	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie orzeczeń sądu w zakresie realizacji zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.....	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy podległych kuratorów społecznych i aplikantów kuratorskich.....	11
3.4. Kompetencje społeczne	12
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kurator sądowy 263501

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Kurator.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2635 Social work and counselling professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Kacper Gradoń – Centrum Nauk Sądowych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Danuta Jasińska – Sąd Rejonowy, Płock.
- Alicja Koterska – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Sergiusz Magonow – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Lublin.
- Halina Walicka-Marek – Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Tychy.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Agnieszka Furman – Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA, Warszawa.
- Borysław Madeja – Okręgowa Izba Radców Prawnych, Katowice.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Kurator sądowy zajmuje się wykonywaniem działań o charakterze profilaktycznym²¹, diagnostycznym³, wychowawczo-resocjalizacyjnym²² i kontrolnym w stosunku do podopiecznych oddanych mu pod dozór⁴ lub nadzór⁷ na mocy orzeczenia¹² sądowego.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Kurator sądowy jest funkcjonariuszem publicznym, który realizuje określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia w sprawach karnych¹⁶ są kuratorami dla dorosłych, a wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych²⁰ i dotyczących nieletnich⁹ są kuratorami rodzinnymi. Kurator sądowy wykonuje swoje obowiązki w zakładach zamkniętych (zakładach karnych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych i leczniczo-rehabilitacyjnych) lub w miejscach zamieszkania osób, wobec których toczy się postępowanie karne¹⁴ (podopiecznych).

Bez względu na miejsce, w którym kurator sądowy wykonuje swoje obowiązki i na to, czy wykonuje orzeczenia w sprawach rodzinnych czy karnych, jego praca zawsze polega na dostarczaniu wsparcia, opieki oraz pomocy doradczej i socjalnej osobom, które zostały powierzone jego pieczy. Głównym zadaniem kuratora sądowego jest zapewnienie regularnej kontroli i opracowanie sprawozdań dotyczących wykonywania przez osobę (lub rodzinę), nad którą sprawuje kuratelę, postanowień zawartych w orzeczeniu, ale również kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań u podopiecznych.

Kurator sądowy dla dorosłych organizuje i kontroluje wykonanie orzeczonej wobec skazanego kary ograniczenia wolności¹⁰ w postaci obowiązku wykonywania prac użytecznych społecznie. Ponadto kurator sądowy kontroluje zachowanie osoby zagrożonej karą lub skazanej i wypełnianie przez nią obowiązków warunkujących zastosowanie środków probacyjnych²³. Działanie kuratora sądowego polega na prowadzeniu wywiadów środowiskowych²⁷ dotyczących funkcjonowania podopiecznych, wizytach w miejscu ich zamieszkania, sprawdzaniu dokumentów potwierdzających tożsamość czy też żądaniu wyjaśnień związanych z sytuacjami zaistniałymi w trakcie sprawowania dozoru. Kurator sądowy ma wgląd w dokumenty sądowe oraz informacje na temat podopiecznych będące w posiadaniu policji i wszelkich innych instytucji lub organizacji, z którymi podopieczni mieli kontakt. Zebrane na podstawie wywiadów i dokumentacji informacje powinny posłużyć kuratorowi sądowemu do wypracowania metod rozwiązywania problemów podopiecznych.

Zadania kuratora sądowego zajmującego się osobami dorosłymi, które przebywają w zakładach karnych, polegają na przygotowaniu skazanych do zwolnienia i na sprawowaniu nad nimi opieki postpenitencjarnej¹¹. Kurator sądowy udziela takim podopiecznym wsparcia pozwalającego na szybszy powrót do społeczeństwa. Pomaga także rodzinom osób przebywających w zakładach karnych.

Rodzinny kurator sądowy sprawuje nadzór nad osobami nieletnimi przebywającymi w zakładach poprawczych lub zwolnionymi z tych zakładów (niekiedy warunkowo). Ponadto sprawuje nadzór w sprawach opiekuńczych dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej²⁶. Podopiecznymi

kuratorów sądowych są także osoby częściowo²⁵ lub całkowicie ubezwłasnowolnione²⁴, jak również uzależnione od alkoholu bądź środków odurzających. Kurator sądowy, sprawując nadzór nad osobą, w stosunku do której został orzeczony obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, organizuje i prowadzi działania mające na celu pomoc osobie zobowiązanej w osiągnięciu celów leczenia.

Ze względu na zakres działań i formalne wymagania konieczne do wykonywania zawodu, kuratorów sądowych dzieli się na kuratorów zawodowych i kuratorów społecznych – w przypadku tych pierwszych wymagane jest wykształcenie kierunkowe wyższe oraz zdanie egzaminu kuratorskiego poprzedzonego aplikacją¹. Kuratorzy zawodowi dodatkowo są odpowiedzialni za organizację pracy kuratorów społecznych i sprawowanie patronatu nad aplikantami² kuratorskimi.

Problemy, z którymi w codziennej pracy stykają się kuratorzy sądowi, są zróżnicowane, ale często wynikają z uzależnień, przemocy, chorób, warunków socjalno-bytowych czy bezrobocia. Ze względu na specyfikę pracy i środowiska, w których działa kurator sądowy, jest on stale narażony na konflikty i obciążony dużą odpowiedzialnością społeczno-moralną.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **kurator sądowy** wykonuje pracę polegającą na:

- sprawowaniu dozorów wynikających z orzeczeń sądu w sprawach karnych,
- sprawowaniu nadzorów wynikających z orzeczeń sądu w sprawach rodzinnych i dotyczących nieletnich,
- podejmowaniu współpracy ze szkołami i innymi instytucjami zajmującymi się wychowaniem, leczeniem oraz udzielającymi pomocy podopiecznym,
- podejmowaniu współpracy ze służbą penitencjarną zakładów karnych oraz personelem pedagogicznym zakładów poprawczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- podejmowaniu współpracy z zakładami, w których nieodpłatnie wykonywana jest dozorowana praca w ramach ograniczenia wolności,
- przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych (zleconych przez sąd),
- kontrolowaniu wykonywania obowiązków nałożonych na skazanego przez sąd,
- organizowaniu i świadczeniu pomocy postpenitencjarnej,
- pomocy podopiecznym w organizowaniu nauki, pracy i czasu wolnego,
- sprawowaniu kontroli nad wykonywaniem obowiązków przez rodziców, których władza rodzicielska została ograniczona w inny sposób niż ustanowienie nadzoru kuratora sądowego,
- udzielaniu pomocy nieletnim zwalnianym z zakładów wychowawczych i poprawczych oraz opuszczającym rodziny zastępcze,
- organizowaniu i prowadzeniu działań mających na celu pomoc osobom uzależnionym oraz zobowiązanym do leczenia odwykowego.

WAŻNE:

Kurator sądowy wykonuje pracę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Dlatego powinien na bieżąco uzupełniać swoją wiedzę z tego zakresu.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca **kuratora sądowego** może być wykonywana:

- w zamkniętych placówkach i zakładach, w których przebywają podopieczni kuratora sądowego (zakłady karne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki leczniczo-rehabilitacyjne),

- w miejscu zamieszkania i środowisku codziennego funkcjonowania osób objętych nadzorem lub dozorem kuratora sądowego,
- w budynku sądu, gdzie kurator sądowy pełni dyżury sądowe.

W trakcie wykonywania swoich obowiązków kurator sądowy jest zmuszony do częstego przemieszczania się pomiędzy wymienionymi miejscami.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kurator sądowy w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- komputer z typowym oprogramowaniem biurowym umożliwiającym zbieranie, przygotowywanie i przetwarzanie materiałów oraz danych (np. plików tekstowych) niezbędnych do planowania i realizacji pracy,
- oprogramowanie do przeglądania zasobów internetu, wysyłania i odbierania poczty elektronicznej,
- typowe urządzenia biurowe, tj. drukarka, ksero, skaner,
- telefon stacjonarny i komórkowy.

Organizacja pracy

Praca **kuratora sądowego** odbywa się w zróżnicowanych godzinach i ma przede wszystkim charakter zadaniowy, co oznacza, że to kurator sądowy decyduje o czasie jej wykonywania w zależności od specyfiki i ilości spoczywających na nim obowiązków.

Kurator sądowy może być zmuszony do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego we wczesnych godzinach porannych bądź późnym wieczorem. W miejscu zamieszkania podopiecznego ma prawo pojawić się między godziną 7:00 a 22:00.

Większość swoich obowiązków kurator sądowy wykonuje indywidualnie – sam decyduje nie tylko o godzinach, ale również o metodach wykonywania pracy, dostosowując je do poszczególnych przypadków. Zadania kuratora sądowego wymagają częstych kontaktów z ludźmi, spośród których część może być wobec kuratora sądowego niechętna lub agresywna.

Oprócz wykonywania obowiązków w terenie, kurator sądowy pełni dyżury sądowe w czasie ustalonym przez prezesa sądu rejonowego, po zasięgnięciu opinii kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej⁵.

Kurator sądowy należy do zespołu kuratorskiej służby sądowej, który gromadzi kuratorów rodzinnych i kuratorów dla dorosłych. Każdy z nich wykonuje swoje obowiązki na określonym terenie. Teren ten pokrywa się z wycinkiem obszaru właściwości sądu rejonowego, przy którym funkcjonuje dany zespół kuratorskiej służby sądowej. Nad prawidłowym funkcjonowaniem zespołu kuratorskiej służby sądowej czuwa jego kierownik. Poszczególne zespoły funkcjonujące na terenie okręgu nadzoruje kurator okręgowy, działający przy sądzie okręgowym i podlegający prezesowi tego sądu.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Osoby pracujące w zawodzie **kurator sądowy** są narażone na zagrożenia wynikające z kontaktów z osobami, nad którymi sprawowany jest dozór lub nadzór oraz członkami ich rodzin, niekiedy nastawionymi wobec kuratora sądowego w sposób agresywny. Wykonywanie obowiązków służbowych przez kuratora sądowego może w skrajnych przypadkach wiązać się z ryzykiem czynnej napaści ze strony tych osób. Z kolei świadomość występowania takiego ryzyka jest czynnikiem mogącym wywoływać długotrwały stres, dlatego pracę kuratora sądowego powinny wykonywać osoby o szczególnie wysokiej odporności emocjonalnej.

W związku z kontaktami z podopiecznymi praca kuratora sądowego wiąże się także z ryzykiem zarażenia chorobami wywoływanymi przez wirusy (np. grypy, zapalenia wątroby, ospy wietrznej

i pólpaśca, HIV), bakterie (np. prątki gruźlicy) czy pasożyty (np. świerzbowiec ludzki). Kurator sądowy jest narażony na kontakt z wymienionymi czynnikami biologicznymi szczególnie podczas przeprowadzania wchodzących w zakres jego obowiązków badań na obecność alkoholu, środków odurzających oraz substancji psychotropowych u nieletnich, skazanych czy sprawców oddanych pod dozór lub zobowiązanych do powstrzymania się od nadużywania alkoholu.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kurator sądowy** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- zmysł równowagi,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- uzdolnienia kierownicze i organizacyjne,
- rozumowanie logiczne,
- łatwość wypowiedzenia się w mowie i/lub w piśmie,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność motywowania podopiecznych,
- zdolność analizowania i systematyzowania złożonych problemów,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- zdolność improwizacji,
- zdolność do wchodzenia w różnorodne role społeczne,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność skutecznego negocjowania,
- zdolność rozwiązywania konfliktów,
- zdolność rozgraniczania pracy zawodowej od życia prywatnego,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w warunkach izolacji społecznej,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,

- komunikatywność,
- asertywność,
- operatywność i skuteczność,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek psychiczny,
- odporność emocjonalna,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- odpowiedzialność za innych,
- empatia,
- szacunek dla godności człowieka,
- kontrolowanie własnych emocji,
- radzenie sobie ze stresem,
- rzetelność,
- dokładność,
- wytrwałość i cierpliwość,
- zainteresowania społeczne,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Osoby pracujące w zawodzie **kurator sądowy** ze względu na konieczność bezpośredniego kontaktu z ludźmi powinny odznaczać się dobrymi wzrokiem i słuchem, które pozwalają na swobodną komunikację werbalną.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu są choroby psychiczne i niepełnosprawność intelektualna, ponieważ praca związana jest z dużą odpowiedzialnością za podejmowane decyzje. W tym zawodzie wymagana jest ogólna dobra sprawność fizyczna i sprawność kończyn dolnych, ze względu na konieczność swobodnego poruszania się między miejscami zamieszkania podopiecznych.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **kurator sądowy** wymagane jest – dla kuratorów zawodowych – ukończenie wyższych studiów magisterskich z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych, socjologicznych lub prawnych albo innych wyższych studiów magisterskich i studiów podyplomowych z obszaru nauk społecznych, a następnie aplikacji kuratora sądowego.

Odmienne wymagania co do wykształcenia stawiane są kuratorom społecznym, którzy powinni posiadać co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe i doświadczenie w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, opiekuńczej lub wychowawczej.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Uprawnienia do podjęcia pracy w zawodzie **kurator sądowy** (zawodowy) można uzyskać poprzez ukończenie studiów wyższych magisterskich z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych lub prawnych oraz odbycie aplikacji kuratorskiej zakończonej egzaminem. Aplikantem kuratorskim może zostać osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych oraz obywatelskich,
- jest nieskazitelnego charakteru,
- jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków kuratora zawodowego,
- przedłoży informację z Krajowego Rejestru Karnego, która jej dotyczy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Kurator sądowy (zawodowy) może awansować na stanowisko starszego kuratora zawodowego, a następnie kuratora specjalisty. Wyższy stopień służbowy kurator sądowy może otrzymać po 3 latach wyróżniającej się pracy, licząc od dnia poprzedniego awansu. Od tej reguły przewiduje się odstępstwo – w szczególnie uzasadnionych przypadkach kurator sądowy może liczyć na wcześniejszy awans, jeśli osiąga bardzo dobre wyniki w pracy.

Osoba, która posiada co najmniej 5-letni staż pracy kuratorskiej i uzyskała stopień kuratora specjalisty, a w wyjątkowym wypadku stopień starszego kuratora zawodowego, może zostać powołana na stanowisko kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej.

Pracownik w tym zawodzie, który posiada co najmniej 7-letni staż pracy kuratorskiej i stopień kuratora specjalisty, wyjątkowo – stopień starszego kuratora zawodowego, a także wyróżnia się umiejętnościami w zakresie zarządzania i kierowania, może zostać mianowany kuratorem okręgowym lub zastępcą kuratora okręgowego.

Osoba, która pracuje jako kurator społeczny i posiada wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz zdany egzamin maturalny, może podjąć wyższe studia magisterskie z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych, socjologicznych lub prawnych albo inne wyższe studia magisterskie i studia podyplomowe z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych, socjologicznych lub prawnych, a następnie odbyć aplikację kuratorską i zdać egzamin kuratorski. Wówczas może zostać zatrudniona na stanowisku kuratora zawodowego.

WAŻNE:

Osoba posiadająca kompetencje w zawodzie **kurator sądowy** ma ponadto możliwość podjęcia pracy w innych, pokrewnych zawodach, np.: specjalista resocjalizacji, wychowawca w jednostkach penitencjarnych czy mediator sądowy.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie kurator sądowy istnieje – dla kuratorów zawodowych – konieczność potwierdzenia kompetencji zawodowych egzaminem kuratorskim zdawanym po odbyciu aplikacji kuratorskiej. Aplikant zdaje egzamin przed komisją egzaminacyjną, którą powołuje Prezes Sądu Okręgowego.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kurator sądowy** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Specjalista resocjalizacji	263505
Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	263506
Mediator sądowy	263507

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **kurator sądowy** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Sprawowanie dozoru, nadzoru i innych form kontroli zleconej przez sąd.
- Z2 Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych.
- Z3 Udzielanie pomocy postpenitencjarnej.
- Z4 Koordynowanie działalności kuratorów społecznych.
- Z5 Sprawowanie patronatu nad aplikantami kuratorskimi.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie orzeczeń sądu w zakresie realizacji zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie orzeczeń sądu w zakresie realizacji zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Sprawowanie dozoru, nadzoru i innych form kontroli zleconej przez sąd	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Przepisy prawne dotyczące działalności kuratorów sądowych; • Zasady prowadzenia dokumentacji kuratorskiej; • Źródła informacji o podopiecznych, a także o środowiskach, w których funkcjonują; • Procedury sądowe, przepisy prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz regulacje dotyczące postępowania cywilnego¹³, a także przepisy prawa karnego materialnego¹⁷, procesowego¹⁸ i wykonawczego¹⁹; • Problemy, czynniki i metody, które sprzyjają bądź nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli podopiecznych; • Metody kontroli i oddziaływania na podopiecznych; • Organizacje, instytucje, stowarzyszenia i inne podmioty, których celem działania jest pomoc podopiecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować przepisy prawne dotyczące działalności kuratorów sądowych; • Prowadzić dokumentację kuratorską; • Korzystać ze źródeł informacji na temat podopiecznych i ich środowisk; • Planować i stosować wobec podopiecznych oddziaływania profilaktyczno-resocjalizacyjne i opiekuńczo-wychowawcze w oparciu o obowiązujące przepisy; • Diagnostować i rozwiązywać problemy, które nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli podopiecznych; • Rozpoznawać i stosować optymalne metody kontroli i oddziaływania na podopiecznych; • Współdziałać z organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc podopiecznym.

Z2 Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i regulacje prawne dotyczące przeprowadzania wywiadów środowiskowych w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i karnego; Metody prowadzenia rozmowy, która stanowi podstawę do wypełnienia kwestionariusza wywiadu środowiskowego; Źródła informacji o osobach, których dotyczą wywiady środowiskowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Wypełniać kwestionariusze wywiadów środowiskowych; Przeprowadzać rozmowy, które stanowią podstawę do wypełnienia kwestionariusza wywiadu środowiskowego; Formułować własne spostrzeżenia i konkluzje na podstawie dostępnych źródeł informacji o osobach, których dotyczą wywiady środowiskowe.

Z3 Udzielanie pomocy postpenitencjarnej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa regulujące udzielanie pomocy osobom skazanym; Rolę i zadania instytucji, stowarzyszeń i organizacji, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych; Źródła informacji na temat skazanego i jego rodziny; Spektrum zagrożeń funkcjonowania skazanych w warunkach wolnościowych oraz metody rozwiązywania problemów z nich wynikających. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować przepisy prawa regulujące udzielanie pomocy osobom skazanym; Sprawować kontrolę nad funkcjonowaniem w warunkach wolnościowych osób opuszczających zakłady karne i zapewniać im wsparcie informacyjno-doradcze; Przygotować środowisko rodzinne oraz społeczne skazanego do jego powrotu; Współpracować z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy podległych kuratorów społecznych i aplikantów kuratorskich

Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy podległych kuratorów społecznych i aplikantów kuratorskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5 do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Koordynowanie działalności kuratorów społecznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Metodykę pracy kuratora społecznego; Przepisy prawne dotyczące działalności kuratorów sądowych i społecznych; Metody przekazywania wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> Nadzorować terminowość wykonywania obowiązków przez kuratorów społecznych, a także udzielać pomocy co do metod i form oddziaływania wychowawczego; Analizować sprawozdania składane przez kuratorów społecznych z powierzonych im zadań; Organizować szkolenia dla kuratorów społecznych.

Z5 Sprawowanie patronatu nad aplikantami kuratorskimi	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Program aplikacji kuratorskiej; • Przepisy prawne dotyczące działalności kuratorów sądowych oraz inne wiadomości potrzebne do wykonywania zawodu kurator sądowy; • Formy i zasady pracy z dorosłymi; • Cechy osobowościowe (wykraczające poza wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne) potrzebne do wykonywania zawodu kurator sądowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalać w porozumieniu z kierownikiem zespołu plan przebiegu aplikacji; • Zapoznawać aplikanta z zadaniami kuratora sądowego; • Nadzorować i opiniować pracę aplikanta; • Oceniać w sposób obiektywny, czy aplikant posiada cechy osobowościowe (wykraczające poza wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne) potrzebne do wykonywania zawodu kurator sądowy.

3.4. Kompetencje społeczne

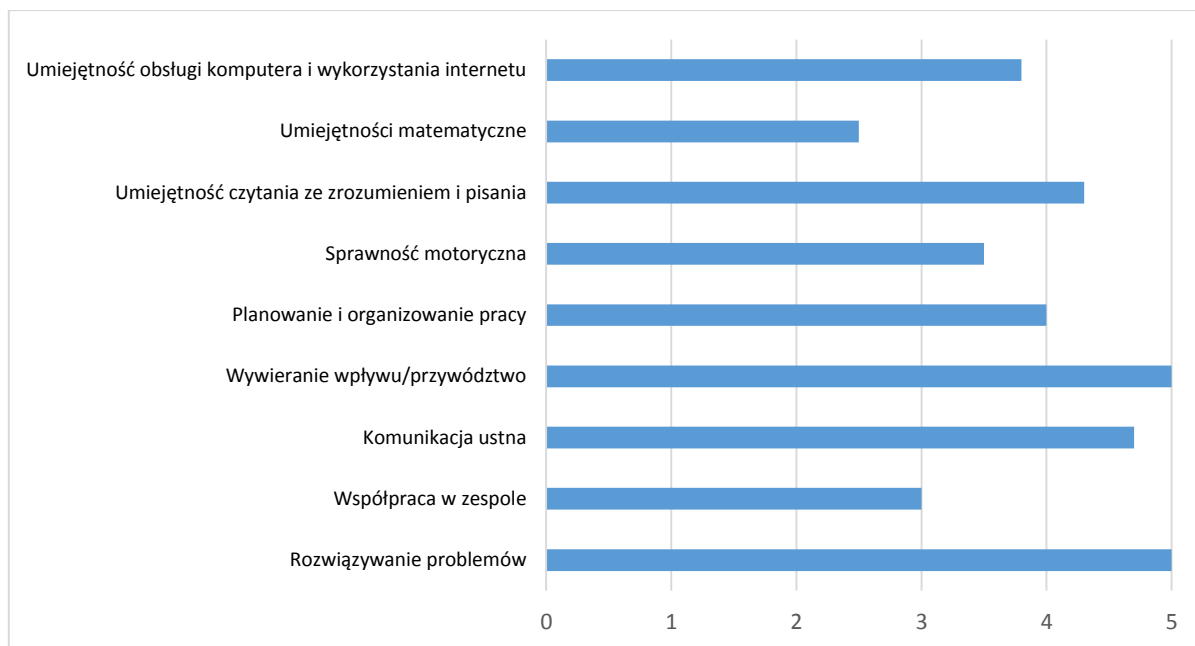
Pracownik w zawodzie **kurator sądowy** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane decyzje wykonywane w ramach orzeczeń sadu.
- Wykonywania samodzielnie obowiązków służbowych z uwzględnieniem dobra osób podlegających jego pieczy oraz z dbałością o zachowanie porządku społecznego.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej w przeprowadzaniu poszczególnych postępowań.
- Przestrzegania zasad uczciwości, rzetelności i poufności.
- Wykazywania empatii w identyfikowaniu potrzeb i problemów oraz udzielania informacji pozwalających na wspieranie podopiecznych i ich rodzin.
- Wykazywania świadomości konsekwencji podejmowanych decyzji dla osób podlegających pieczy kuratora sądowego, ich rodzin i środowiska, w którym funkcjonują.
- Dzielenia się swoją wiedzą z podlegającymi mu kuratorami społecznymi i objętymi jego patronatem aplikantami kuratorskimi.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **kurator sądowy**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kurator sądowy**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kurator sądowy** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Kurator sądowy może znaleźć pracę wyłącznie w sądach powszechnych – sądach rejonowych lub okręgowych.

Możliwości podjęcia pracy w zawodzie są częściowo ograniczone. Dzieje się tak, ponieważ nabór na aplikację kuratorską, przez którą prowadzi jedyna droga do podjęcia pracy w charakterze zawodowego kuratora sądowego, ogłasza dany sąd okręgowy na swoich stronach internetowych tylko wówczas, gdy za pośrednictwem właściwego sądu apelacyjnego Ministerstwo Sprawiedliwości przydzieli mu nowe etaty kuratorskie lub jeśli powstaną wakaty w związku z przechodzeniem kuratorów zawodowych na emeryturę lub odchodzeniem z zawodu z innych powodów.

Mimo to obecnie (2018 r.) liczba ofert pracy w zawodzie kurator sądowy jest w skali całego kraju zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w tym zawodzie. Jednocześnie

właściwie w każdym województwie znajdują się pojedyncze powiaty, w których odnotowano wzrost zapotrzebowania na kuratorów sądowych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Podjęcie zawodu **kurator sądowy** wymaga – dla kuratorów zawodowych – ukończenia wyższych studiów magisterskich:

- z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych, socjologicznych lub prawnych. Przykładowe kierunki studiów magisterskich II stopnia: profilaktyka społeczna i resocjalizacja, pedagogika, psychologia, socjologia. Możliwe jest również ukończenie jednolitych studiów magisterskich na kierunku prawo,
- innych, dowolnych wyższych studiów magisterskich i studiów podyplomowych z zakresu nauk pedagogiczno-psychologicznych, socjologicznych lub prawnych. Przykładowe studia podyplomowe: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pedagogika resocjalizacyjna z elementami neopenologii⁸, resocjalizacja i wczesna interwencja społeczna, zachowania problemowe młodzieży – profilaktyka, wsparcie, interwencja.

Po ukończeniu wyższych studiów magisterskich i studiów podyplomowych kandydat do pracy w zawodzie (jako kurator zawodowy) musi odbyć roczną aplikację kuratorską. Aplikantem kuratorskim może zostać osoba, która oprócz ukończonych studiów:

- posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- jest nieskazitelnego charakteru,
- jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków kuratora zawodowego,
- przedłoży informację z Krajowego Rejestru Karnego, która jej dotyczy.

Rekrutacja na aplikację kuratorską odbywa się na zasadzie egzaminu konkursowego, który jest przeprowadzany przez komisję egzaminacyjną powołaną przez prezesa sądu okręgowego. Na aplikację kuratorską przyjmowani są kandydaci, którzy w egzaminie uzyskali największą liczbę punktów.

Aplikant kuratorski zostaje zatrudniony w sądzie okręgowym na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony. W czasie aplikacji zapoznaje się z zasadami pracy kuratora sądowego, pozostając pod opieką swojego patrona (kuratora zawodowego). Po pomyślnym zdaniu egzaminu kuratorskiego kandydat do pracy w zawodzie może zostać zatrudniony na stanowisku zawodowego kuratora sądowego.

Osoby, które chcą podjąć pracę jako kuratorzy społeczni, powinny uzyskać co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe i doświadczenie w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, opiekuńczej lub wychowawczej. Kuratorem społecznym może zostać osoba, która oprócz wymienionych warunków:

- posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- jest nieskazitelnego charakteru,
- jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków kuratora zawodowego,
- przedłoży informację z Krajowego Rejestru Karnego, która jej dotyczy.

Kuratorzy społeczni, którzy posiadają wykształcenie średnie lub średnie branżowe i zdany egzamin maturalny, mogą podjąć kształcenie na jednolitych studiach magisterskich lub studiach wyższych licencjackich, a następnie wyższych magisterskich w odpowiednim zakresie, by kontynuować ścieżkę kształcenia wymaganą do podjęcia pracy zawodowego kuratora sądowego.

Szkolenie

Kurator sądowy może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności poprzez uczestnictwo:

- w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez organy administracji publicznej (np. sądy, szkoły podlegające bezpośrednio nadzorowi Ministra Sprawiedliwości), organy samorządu kuratorskiego i ich partnerskie stowarzyszenia branżowe,
- w kursach organizowanych przez prywatne firmy edukacyjne.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Takie szkolenia, kursy i konferencje przykładowo mogą dotyczyć:

- modelu postępowania przygotowawczego¹⁵ oraz sądowego w postępowaniu karnym,
- mediacji⁶ i przeciwdziałania przemocy domowej,
- readaptacji społecznej w świetle uwarunkowań prawnych i psychologicznych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **kurator sądowy** (zawodowy) stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej, co roku waloryzowanej, która w 2018 roku wynosiła 1 873,84 zł brutto. Mnożniki wynagrodzenia zasadniczego ustala Rada Ministrów w drodze rozporządzeń. W zależności od zajmowanego stanowiska, zakresu obowiązków oraz uzyskiwanych w pracy wyników, kuratorom sądowym przysługują dodatki: za pracę terenową, funkcyjne, patronackie, specjalne, za wieloletnią pracę. Najlepiej zarabiający kuratorzy sądowi uzyskują całkowite wynagrodzenie miesięczne powyżej 6 600 zł brutto.

Kurator społeczny otrzymuje miesięczny ryczałt w ramach zwrotu kosztów, jakie ponosi, sprawując dozór lub nadzór nad podopiecznymi oraz za przeprowadzenie każdego wywiadu środowiskowego. Ryczałt za sprawowanie jednego dozoru lub nadzoru wynosi od 2% do 4% kwoty bazowej ustalonej dla kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Liczba dozorów lub nadzorów sprawowanych przez kuratora społecznego nie powinna przekraczać 10. Z reguły miesięcznie kurator społeczny uzyskuje kwotę wahającą się między 500 a 700 zł netto.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **kurator sądowy** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (O3-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych,

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10. 2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1014).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 652, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych (Dz. U. poz. 969).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (t.j. Dz. U. poz. 537).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie nadzoru nad nieletnim (Dz. U. poz. 855).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 989).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wynagrodzeń kuratorów zawodowych i aplikantów kuratorskich (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1547, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Hołyst B., Wojtera E.: Bezpieczeństwo kuratorów sądowych w świetle badań ogólnopolskich. Wyższa Szkoła Administracyjno-Społeczna w Warszawie – Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2013.
- Jadach K.: Praca kuratora sądowego w sprawach rodzinnych, nieletnich i karnych. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2011.
- Jedynak T., Stasiak K. (red.): Zarys metodyki pracy kuratora sądowego. Wolters Kluwer, Warszawa 2018.
- Konopczyński M.: Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza. PWN Pedagogium, Warszawa 2006.
- Kwaśniewski J. (red.): Profilaktyka społeczna i resocjalizacja. Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009.
- Ostrihanska Z., Paszkiewicz A.: Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego. Norbertinum, Lublin 2012.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal Wynagrodzenia.pl (Sedlak & Sedlak): <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-kurator-sadowy>
- Portal zawodowe.com, Jak zostać kuratorem sądowym: https://www.zawodowe.com/kategorie/prawo_i_administracja/kurator_sadowy/jak_zostac
- Portal zawodowe.com, O zawodzie kuratora sądowego: https://www.zawodowe.com/kategorie/prawo_i_administracja/kurator_sadowy/opis_i_zarobki
- Przewodnik po zawodach Biura Karier Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu: <https://www.biurokarier.umk.pl/kurator-sadowy>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadczenia”,
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.

Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aplikacja	Praktyka osoby mającej studia prawnicze i przygotowującej się do zawodu sędziego, prokuratora, adwokata, notariusza, radcy prawnego, pracownika administracji państwowej (np. kuratora sądowego) lub referendarza sądowego.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/aplikacja;3870348.html [dostęp: 31.10.2018]
2	Aplikant	Absolwent studiów wyższych, najczęściej prawniczych, odbywający praktykę przygotowującą do wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego, notariusza, prokuratora, sędziego, pracownika administracji (np. kuratora sądowego).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/aplikant;3870348.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Diagnoza społeczna	Ekspertyza społeczna, stwierdzenie częstości występowania określonych zjawisk społecznych i zachodzących między nimi zależności. Dziedzina praktycznego zastosowania badań społecznych w zakresie formułowania prognoz społecznych i rozwiązywania ważnych społecznie problemów. Wyniki diagnozy społecznej są podstawą do określenia odchyleń od pożądanego stanu i podjęcia praktycznych działań.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/diagnoza-spoeczna;3892407.html [dostęp: 31.10.2018]
4	Dozór	W polskim prawie karnym forma zwiększenia oddziaływania wychowawczego i kontroli zachowania sprawcy przestępstwa, wobec którego zastosowano karę ograniczenia wolności, probacyjne środki karne (warunkowe umorzenie postępowania karnego, warunkowe zawieszenie wykonania kary, warunkowe zwolnienie) lub lecznicze środki zabezpieczające.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/dozor;3894050.html [dostęp: 31.10.2018]
5	Kuratorska służba sądowa	Kuratorską służbę tworzą kuratorzy zawodowi i społeczni. Kuratorzy zawodowi i społeczni, wykonujący w danym sądzie rejonowym orzeczenia w sprawach karnych, tworzą Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej (ZKSS) wykonujące orzeczenia w sprawach karnych.	http://www.niebieskalinia.pl/pismo/wydania/dostepne-artykuly/4967-sady-i-kuratorska-sluzba-sadowa [dostęp: 31.10.2018]
6	Mediacja	Pośredniczenie w sporze mające na celu ułatwienie stronom dojście do porozumienia.	https://sjp.pwn.pl/sjp/mediacja;2482112.html [dostęp: 31.10.2018]
7	Nadzór	Forma resocjalizacji i wychowania, o której decyduje sąd rodzinny. Polega na: sprawowaniu nadzoru na rodzinami i rodzinami zastępczymi, nadzoru nad nieletnimi oraz nadzoru nad przebiegiem leczenia odwykowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.wola.waw.pl/data/other/zadania_kuratorow_sadowyc_1_.pdf [dostęp: 31.10.2018]

8	Neopenologia	Odłam penologii, nauki o genezie, ewolucji historycznej, funkcji i celach kary w zwalczaniu przestępczości.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/penologia;3955750.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Nieletni	Osoba, która popełniła czyn zabroniony przez ustawę karną przed ukończeniem określonego wieku (w Polsce 17 lat). Młody wiek sprawcy, niedojrzałość psychiczna i fizyczna powodują, że współczesne ustawodawstwa stosują wobec nieletnich odmienne zasady odpowiedzialności karnej oraz specyficzne środki reedukacji.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/nieletni;3947324.html [dostęp: 31.10.2018]
10	Ograniczenie wolności	W polskim prawie karnym jedna z kar zasadniczych wymierzanych sprawcom przestępstw (reguluje Kodeks karny) oraz wykroczeń (reguluje Kodeks wykroczeń).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/ograniczenie-wolnosc;3950315.html [dostęp: 31.10.2018]
11	Opieka/pomoc postpenitencjarna	W Polsce pomoc udzielana potrzebującym jej więźniom, byłym więźniom i ich rodzinom. Po reformie prawa karnego od 1998 postpenitencjarna pomoc ma podstawę prawną unormowaną w Kodeksie karnym wykonawczym, w ustawach o pomocy społecznej i służbie więziennej. Polega głównie na świadczeniu pomocy materialnej, medycznej, znalezieniu pracy i zakwaterowania, udzielaniu porad prawnych.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/postpenitencjarna-pomoc;3960934.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Orzeczenie	Rozstrzygnięcie konkretnej sprawy przez organ państwa działający w ramach swej kompetencji. W prawie polskim orzeczenia są wydawane w postaci wyroków lub postanowień. W procesie cywilnym orzeczenia zapadają w formie wyroku lub postanowienia, a w postępowaniu nieprocesowym tylko w formie postanowienia. W procesie karnym orzeczenia dzielą się na wyroki, nakazy karne, postanowienia.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/orzeczenie;3952062.html [dostęp: 31.10.2018]
13	Postępowanie cywilne	Czynności sądów i innych właściwych organów oraz występujących przed tymi organami stron i uczestników zmierzające do rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw cywilnych.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/postepowanie-sadowe;4009615.html [dostęp: 31.10.2018]
14	Postępowanie karne	Postępowanie sądu związane z rozpoznaniem spraw o przestępstwa. Główne stadia to postępowanie przygotowawcze, przed sądem I instancji, odwoławcze, wykonawcze (po uprawomocnieniu się orzeczenia).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/postepowanie-karne;3960902.html [dostęp: 31.10.2018]
15	Postępowanie przygotowawcze	Pierwsze, obligatoryjne stadium postępowania karnego w sprawach o przestępstwa ścigane z urzędu. W Polsce postępowanie przygotowawcze prowadzi organ ścigania (prokurator lub pod jego nadzorem policja albo inne uprawnione organy) w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia przez sąd.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/postepowanie-przygotowawcze;3960910.html [dostęp: 31.10.2018]
16	Prawo karne	Dziedzina prawa określająca czyny będące przestępstwami, grożące za popełnienie przestępstw kary i środki karne oraz środki zabezpieczające, stosowane w związku z naruszeniem prawa karnego, a także zasady odpowiedzialności karnej.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/prawo-karne;3961860.html [dostęp: 31.10.2018]

17	Prawo karne materialne	Jest to zbiór norm prawnych, które określają jakie czyny są uznawane za przestępstwa oraz jakie kary grożą w przypadku ich popełnienia.	https://www.socium.pl/prawo-karne-materialne-procesowe-wykonawcze.html [dostęp: 31.10.2018]
18	Prawo karne procesowe	Prawo karne procesowe to ogół norm prawnych regulujących postępowanie karne. Prawo karne procesowe określa uprawnienia i obowiązki organów procesowych, stron i pozostałych uczestników postępowania oraz normuje warunki, tryb i formy dokonywania czynności procesowych.	https://www.arslege.pl/1770/materialy-edukacyjne/3756/prawo-karne-procesowe [dostęp: 31.10.2018]
19	Prawo karne wykonawcze	Zespół norm prawnych, które regulują tryb wykonywania kar za przestępstwo oraz uprawnienia osób skazanych	https://www.socium.pl/prawo-karne-materialne-procesowe-wykonawcze.html [dostęp: 31.10.2018]
20	Prawo rodzinne i opiekuńcze	Dział prawa cywilnego zawierający normy prawne regulujące majątkowe i osobiste stosunki, które wynikają z zawarcia małżeństwa, także stosunki będące wynikiem istnienia pokrewieństwa, powinowactwa oraz przysposobienia.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/prawo-rodzinne;3961900.html [dostęp: 31.10.2018]
21	Profilaktyka	Zapobieganie, prewencja. Zespół działań i środków stosowanych w zapobieganiu występowaniu zjawisk niepożądanych i negatywnych z perspektywy porządku publicznego i jednostkowego życia osób powierzonych pieczy kuratora sądowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/profilaktyka;3962469.html [dostęp: 31.10.2018]
22	Resocjalizacja	Ogół zabiegów wychowawczych i terapeutycznych (psychokorekcyjnych) zmierzających do przywrócenia jednostkom niedostosowanym społecznie prawidłowego kontaktu ze społeczeństwem. Polega na przyswojeniu jednostce społecznie aprobowanych sposobów realizacji własnych potrzeb, przyjętych w danej społeczności norm i standardów postępowania, ukształtowaniu w niej zdolności do podejmowania i pełnienia — zgodnie ze społ. oczekiwaniami — właściwych jej ról społecznych.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/resocjalizacja;3967295.html [dostęp: 31.10.2018]
23	Środek probacyjny	Instytucja przewidziana w kodeksie karnym, mająca za zadanie realizację wychowawczych i prewencyjnych celów kary; jego założeniem jest resocjalizacja osób zagrożonych karą lub skazanych i związany jest z poddaniem sprawcy próbie w warunkach wolnościowych. Środkami probacyjnymi są: warunkowe zawieszenie wykonywania kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie z kary pozbawienia wolności, warunkowe umorzenie postępowania karnego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.znajdzparagraf.pl/porady_prawne/srodki-probacyjne-czyli-srodki-zwiazane-z-poddaniem-sprawcy-probie [dostęp: 31.10.2018]
24	Ubezważnowolnienie całkowite	Osoba, która ukończyła trzynaście lat, może być ubezwężnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swoim postępowaniem.	art. 13 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001025/U/D20181025Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]

25	Ubezwłasnowolnienie częściowe	Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.	art. 16 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001025/U/D20181025Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
26	Władza rodzicielska	Zespół praw i obowiązków rodziców względem małoletniego dziecka związanych z wychowaniem, pieczę nad jego osobą i majątkiem, a także przedstawicielstwem ustawowym.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/rodzicielska-wladza;3968346.html [dostęp: 31.10.2018]
27	Wywiad środowiskowy	Prowadzony jest w celu uzyskania jak najpełniejszej informacji dotyczącej danej osoby, a zwłaszcza o warunkach jej życia. Wykorzystuje się go nie tylko w postępowaniu karnym, ale także cywilnym.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.serwisprawa.pl/artykuly,28,14673,co-to-jest-wywiad-srodowiskowy [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.